

خلاصه دستورالعمل دادرسی مالیاتی (خرداد ۱۴۰۵)

این دستورالعمل توسط مرکز دادرسی مالیاتی برای رسیدگی به اختلافات مالیاتی (مستقیم، ارزش افزوده، عوارض و جرائم) تدوین شده است.

ساختار و ارکان اصلی

- مرکز دادرسی مالیاتی: نهاد عالی نظارت و مدیریت راهبردی دادرسی در کشور.
- مدیریت دادرسی: واحد مستقل در هر اداره کل امور مالیاتی برای برگزاری هیأت‌های حل اختلاف.
- هیأت حل اختلاف مالیاتی: مرجع سه‌نفره رسیدگی به اعتراضات (نمایندگان سازمان، دادگستری و مؤدی).

مراحل دادرسی

۱. ثبت اعتراض: مؤدی یا اداره مالیاتی ظرف مهلت قانونی، اعتراض را کتباً یا الکترونیکی تسلیم می‌کنند. لایحه باید شامل مشخصات، موضوع و خواسته باشد.
۲. تشکیل جلسه: مدیر دادرسی وقت جلسه را تعیین و برگ دعوت (حداقل ۱۰ روز قبل) را به مؤدی ابلاغ می‌کند.
۳. رسیدگی: هیأت فقط به موارد مورد اعتراض رسیدگی می‌کند، نمی‌تواند مآخذ را افزایش دهد (مگر در تجدیدنظر به درخواست اداره مالیاتی). می‌تواند قرار کارشناسی، رفع نقص یا اناطه صادر کند.
۴. صدور رأی/قرار: رأی با اکثریت صادر می‌شود، نظر اقلیت درج می‌گردد. انواع رأی: تأیید، تعدیل، رفع تعرض، ابطال. قرارها: کارشناسی، اناطه، رفع نقص، تجدید دعوت، امهال و قبولی استمهال.

قواعد مهم

- استقلال هیأت: هیچ مرجعی نمی‌تواند در روند رسیدگی دخالت کند.
- ممنوعیت حضور: اعضای هیأت نمی‌توانند در پرونده‌ای که قبلاً اظهارنظر داشته‌اند یا با مؤدی نسبت سببی تا درجه سوم دارند، شرکت کنند.

• رأی قطعی: آراء هیأت قطعی است، مگر در موارد تجدیدنظر (مواد ۲۴۷ و ۲۴۹ ق.م.م) یا نقص توسط دیوان عدالت اداری و شورای عالی مالیاتی.

• تأمین مالیات: در موارد فرار مالیاتی، هیأت می‌تواند قرار تأمین صادر کند.

• مدارک: مدارک حداکثر تا روز جلسه تسلیم شود؛ امکان ارائه لایحه تکمیلی وجود دارد.

تکالیف مدیریت دادرسی

• نظارت بر برگزاری جلسات، تعیین وقت، معرفی نمایندگان، ارسال پرونده به هیأت، پیگیری اجرای قرارهای کارشناسی و گزارش غیبت نمایندگان.

سایر موارد

• وراثت و مدیران تصفیه جانشین مؤدی می‌شوند.

• در صورت اختلاف رویه در موارد مشابه، هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی رأی وحدت رویه صادر می‌کند.

• دستورالعمل از تاریخ تصویب وزیر اقتصاد لازم‌الاجرا است و دستورالعمل‌های قبلی را لغو می‌کند.

این دستورالعمل در ۴۴ ماده و چندین تبصره، فرآیند دادرسی را از ثبت اعتراض تا صدور رأی نهایی و نحوه اجرای آن کامل تشریح کرده است.